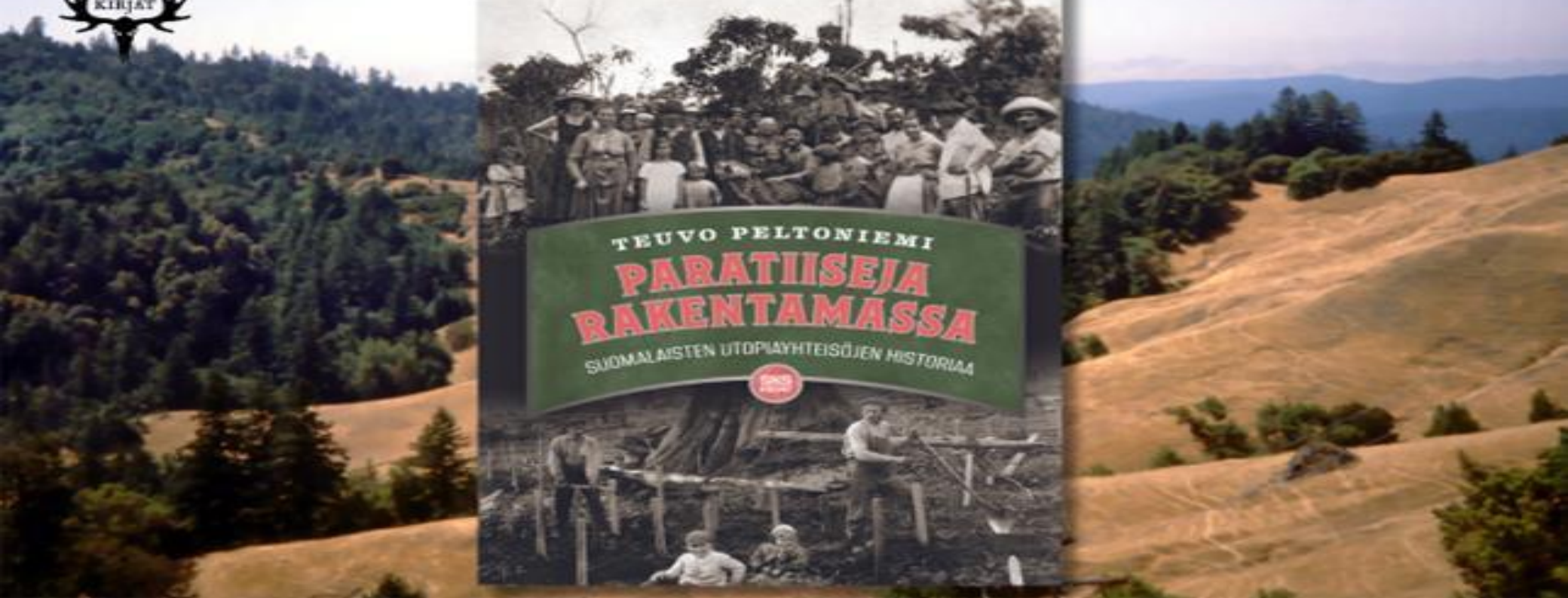
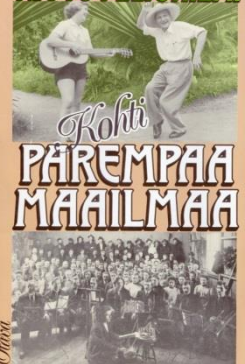

TEUVO PELTONIEMI

Teuvo Peltoniemi

Suomalaisutopistien jäljillä 1979-2026

Ihannesiirtokuntia kuudessa maanosassa

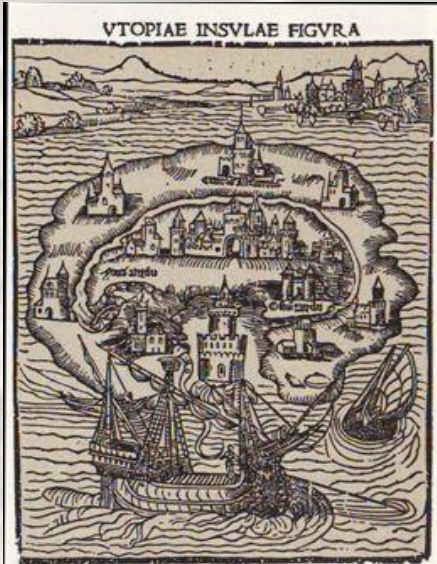
ESPOO, Valtuustosali 1.9.2026

Aavan meren tuolla puolen jossakin on maa....

Utopiat, utopiyhteisöt ja suomalaisuus

Sana utopia on kotoisin englantilaisen filosofin Thomas Moren vuonna 1516 julkaisemasta teoksesta.

The word utopia is derived from a 1516 published book of the English philosopher Thomas More.

Ordet utopi har sitt ursprung i den engelske filosofen Thomas Mores Utopia publicerad år 1516.

- **"UTOPIA** = ihanneyhteisö, jonka jäsenet elävät **täydellisissä** oloissa, Unelma, haave, VASTAKOHTA **Dystopia** (esim. Kambodza, Pol Pot)
- **UTOPIAYHTEISÖ:** karismaattinen johtaja, tämän oma **ideologia**, ryhmämuutto ja kaikin tavoin **yhdessä eläminen**
- **Utopiyhteisöjä** perustettiin vuosisatojen ajan sadoittain eri puolille maailmaa, erityisesti **USA:ssa**, suurimpia **New Harmony** ja **Oneida**.
- **SUOMALAISET** perustuvat vuosina 1732-1971 kaikkiaan **20** utopiyhteisöä kuuteen maanosaan. Utopiyhteisöt pysyivät pystyssä keskimäärin **17 vuotta** (0-100 vuotta)
- **PÄÄAATTEET:** Paluu luontoon ja maalle 20, Raittiusaate 12, Osuustoiminta 13, Sosialismi 10, Uskonto/teosofia 10, Nationalismi 4, Vegetarismi 4.
- **JÄSENISTÖ:** Työväkeä 17, Sivistyneistöä 11, Maanviljelijöitä 9.

"Paratiiseja rakentamassa" –kirja

Pääotsikot ja aineistonkeruumatkat

PÄÄOTSIKOT

Osa 1: Utopioiden taustaa

Osa 2: Varhaiset suomalaiset
utopiahankkeet

Osa 3: Utopiasosialismin aika – Kurikan
kolme utopiaa

Osa 4: Aktivistit etsivät Uutta Suomea

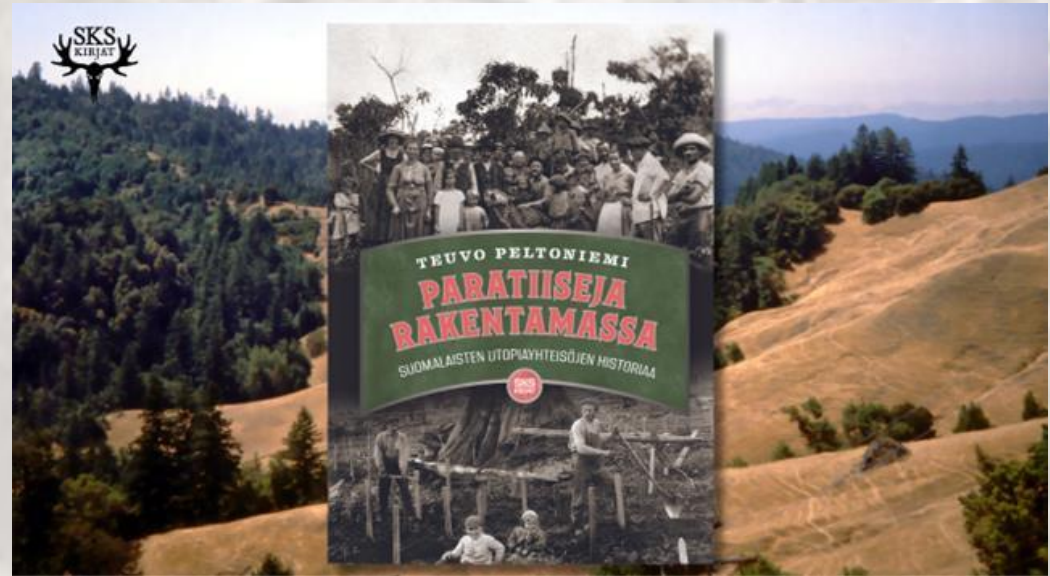
Osa 5: Osuusfarmien aika

Osa 6: Karjala-kuume – työn tasavaltaan

Osa 7: Tropiikkikuumeen Paradiso

Osa 8: Kohti uusia utopiyhteisöjä

Osa 9: Opetuksia – Suomalaisten
utopiyhteisöjen omalaatuisuus ja
utopioiden tulevaisuus

AINEISTOJEN KERUUMATKANI

Pohjois-Amerikka: USA: 1979, 1980, 1981, 1983, 2014, 2020, 2022, 2023, 2024.2025. Kanada: 1979, 1980, 1981, 2001, 2024, 2025.

Etelä-Amerikka: Argentiina, Brasilia, Paraguay: 1980–1981.

Karibia: Dominikaaninen tasavalta: 1980. Kuuba: 2009

Oseania: Australia: 1986. Uusi Seelanti: 1976.

Aasia: Israel 1981. Neuvostoliitto/Venäjä: 1990, 2018, 2019.

Eurooppa: Suomen ja Venäjän lisäksi: Hollanti: 2017. Ruotsi: 2017. Saksa: 2018. Tanska: 2017.

Suomalaisten utopiyhteisöt 1732-1971

UTOPIALAATU: **Sosialismi/Osuustoiminta**

Uskonto Nationalismi **Luontoon paluu & Vegetarismi**

1732 *Erikssonin maanpako 1734-61*

1792 *Uusi Jerusalem 1792*

1868 *Strelok 1868-72*

1899 *Red Deer 1899*

1900 *Chillagoa 1900*

1901 *Sointula 1901-05*

1903 *Drummond Island 1903-30*

1904 *Itabo 1904-08*

1905 *Sammon Takojat 1905-12*

1906 *Ponnistus, 1906-09*

1906 *Colonia Finlandesa 1906-40*

1912 *Redwood Valley 1912-32*

1920 *Karjala-kuume 1920-40*

1920 *Villa Alborada 1920-40*

1921 *Georgian osuusfarmi 1921-40*

1925 *Paradiso 1925-27*

1929 *Penedo 1929-40*

1930 *Viljavakka 1930-44*

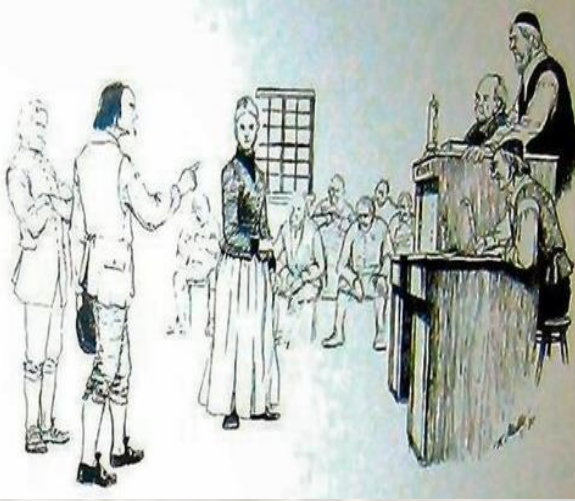
1971 *Jad Hashmona 1971-1990*

PENEDO, Brasilia ja SOINTULA, Kanada

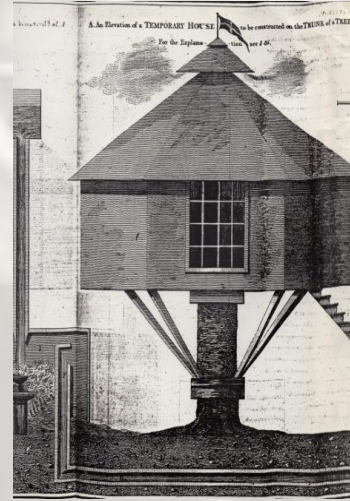
Näissä suomalaisuus vielä elää — **ainakin turisteille !**

Karkotettuna uskonsa tähden: Erikssonien lahkon laivamatka
Vapaaksi syyllisyydestä: Alkemisti August Nordenskiöld
Venäjän Villissä Idässä: Höök Amurinmaalla

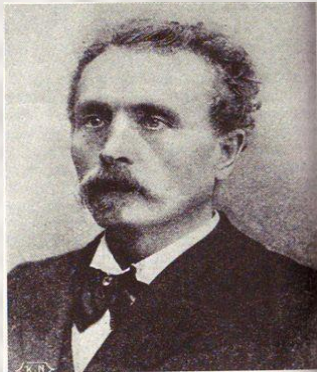
August Nordenskiöld suunnitteli ensimmäisen suomalaisen ihanneyhteisön. Se ei kuitenkaan ennättänyt toteutua, sillä Nordenskiöld menehtyi vuonna 1792 kuumetautiin Free-townissa Sierra Leonessa.

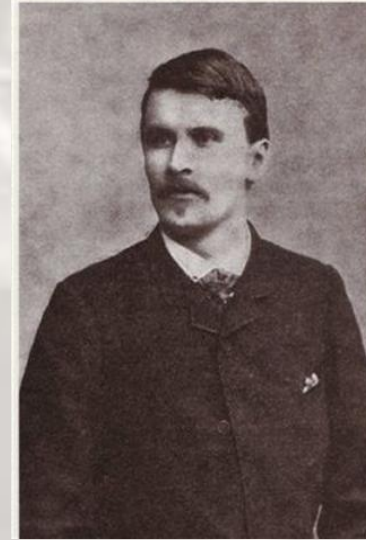
Haavesosialistit ja nationalistit kilpasilla: **Kurikka Australiaan 1900, Erkon Itabo Kuubaan 1904** **Kurikan Sointula 1901 & Sammon Takojat 1904**

Kolmen utopiyhteisön perustajan Matti Kurikan henkinen perintö oli lainattu kolmesta lähteestä: työväenliikkeestä, teosofiasta ja nationalismista.

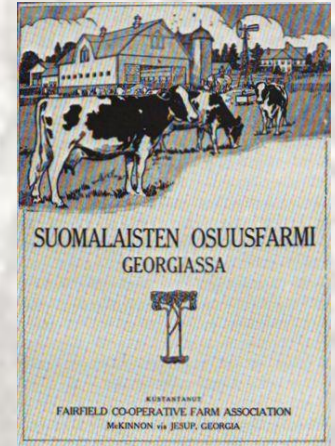
Kurikan avuksi kutsuttiin Suomesta A.B. Mäkelä, Kurikan entinen toimittajaveri. Myöhemmin Mäkelästä tuli Kurikan verivihollinen.

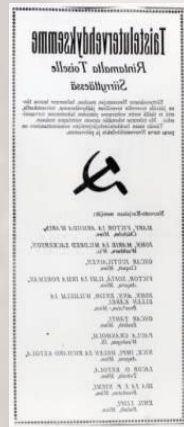
Suomalaiskurjuutta Etelä-Amerikassa ja Karibiassa: **Colonia Finlandesa, Alborada, Penedo, Viljavakka**

Vasemmiston ja oikeiston osuusfarmeja USA:ssa: **Drummond, MI & Redwood Valley, CA , McKinnon, GE**

Neuvostoliitto suurena utopiana: Karjala-kuume ja Kylväjä

Mihin suomalaisten utopiyhteisöt sortuivat?

Kohti uusia ekoyhteisöjä välimuotona **Jad Hashmona Israelissa**

- Demokraattinen yhteisö karismajohtajan alaisena, mutta ennen pitkää tuli **konflikteja**.
- Monen sortin jäseniä: **sitoutuneita** ja onnenetsijöitä.
- **Miehiä** oli enemmän kuin naisia
- Kaikki **maatiloja**, mutta vähän *maanviljelijöitä* > heikko talous
- Elettiin **pikku-Suomena** erillään ympäröivästä maailmasta.
- Pyrittiin *tulevaisuuteen*, mutta pysyteltiin *perinne-Suomessa*,
- vaikka maailma muuttui ympärillä.

Lemmetysen kolmen sukupolven perhe tupakkapellolla vuonna 1928. Oikealla Olga ja Aina Lemmetyinen. Siirrokunnan alkuvaiheessa tupakan viljely tuotti hyvin.

Suomalaiset ja Skandinaaviset utopiat: vertailu

- Yhteisöjä: **SUOMI** 20+, **RUOTSI** 6, **NORJA** 6, **TANSKA** 2, **ISLANTI** 1
- Jäsenmäärät: Suomi 100–500, Skandinaavit 20–2000
- Ideologiat: **SUOMI**: uskonto, sosialismi, osuustoiminta, nationalismi, vegetarismi
- **SCANDIT**: uskonto + parissa sosialismi tai nationalismi

■ Carl Ross (1988) “**Miksi suomalaiset löytävät ‘utopioita’ kaikkialta?**”

■ Jim Kurtti (2022): “**Mikä on saanut suomalaiset liioittelemaan utopiaelämää, vapauden ja onnen tavoittelua tasolle, jolle pohjoismaiset utopiat eivät nouse**”

Ross korostaa amerikansuomalaisten roolia **vasemmistoliikkeissä** ja **osuustoiminnassa**.

Kurtti viittaa suomalaiseen rehellisyyteen, ahkeruuteen ja **sisuun**.

Nämä tekijät selittävät monia sosialistisia ja osuustoiminnallisia suomalaisutopioita, mutta eivät välttämättä uskonnollisia, kansallisia tai vegetaristisia. **Vielä on utopiatutkijoille töitä!**

Voiko utopiyhteisö ylipäänsä onnistua Ehkä tulevaisuus on ekoyhteisöissä tai avaruudessa?

Suomalaisutopiat olivat suuria *rohkeuden* ja *sisun* osoituksia, mutta *pettymyksiä*. Silti ne kokeilivat utopiyhteisöjen perusideaa: auttaa näkemään, mistä on kysymys, ja *mitä on muutettava*.

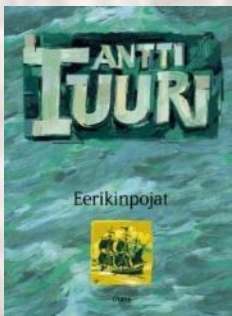
Utopiyhteisöjen *IDEA* ei myöskään ole kuolemassa: Uusimmat utopiyhteisöt ovat **EKOYHTEISÖJÄ** (Kuvissa Väinölän Ihmisyyden tunnustajat & Keuruun Ekokylä)

Harva meistä valitsee utopia- tai ekoyhteisön elämäntavakseen. Jokainen voi silti toteuttaa utopioiden perusideaa henkilökohtaisesti: parantaa yhteiskuntaa omien *elämänvalintojen* myötä, ja siten muuttaa *haavemaailmaa* todeksi.

PS. Antti Tuuri on kirjoittanut useita romaaneja, jotka pohjautuvat suomalaisten utopiayhteisöjen historiaan.

TUKISIVUSTO: www.finnutopias.fi
(sisältää kirjan **henkilöluettelon)**

FACEBOOK:
www.facebook.com/groups/finnutopias

teuvo.peltoniemi@kolumbus.fi
www.teuvelopeltoniemi.net

Teuvo Peltoniemi:
"Paratiiseja rakentamassa - suomalaisten utopiayhteisöjen historiaa", 2024, 459 sivua.

TARJOUSHINTA täällä 20€

(Kustantajalta 34€ <https://kirjat.finlit.fi/>
Saatavissa myös sähkökirjana)